



# TOLATÁS

*nemzeti szabály*

Dokumentum száma: VME-02-01-NS-2025/1-v.1.0.



## VMB NBSZ MUNKACSOPORT

*OPE albizottságból*

**Dr. Lakatos András** elnök

**Bertalan Zsolt** tag

**Dukáné Kovács Anna** tag

**Egyed Ferenc** tag

**Nagy Krisztián** tag

*SSC&RISK albizottságból*

**Dávid Béla** elnök

**Derdák Péter** tag

**Kiss Gábor** szakértő

**Imri János** szakértő

## VERZIÓKÖVETÉS

Kiadott verziók			
VERZIÓ	DÁTUM	VÁLTOZTATÁS	VMB HAT.SZÁM
v1.00	2025.06.20.		25/2025. (XII.05.)

# TARTALOMJEGYZÉK

VMB NBSZ Munkacsoport .....	2
Verziókövetés.....	3
I. Bevezetés .....	5
II. Általános rendelkezések.....	5
1. A Nemzeti szabály célja.....	5
2. A Nemzeti szabály hatálya.....	5
2.1 Személyi hatálya .....	5
2.2 Tárgyi és területi hatály.....	5
3. Alapvető rendelkezések.....	5
4. Értelmező rendelkezések.....	6
4.1 Fogalom meghatározások .....	6
5. Jogszabályi környezet .....	6
5.1 Európai Uniós szabályozás .....	6
6. tolatás Nemzeti szabályozásA.....	6
6.1 Jelzési előírások .....	6
6.2 Végrehajtásra vonatkozó előírások.....	7
III. Záró rendelkezések.....	9
1. Hatálybalépés .....	9
2. Felülvizsgálat .....	9
3. Átmenti rendelkezések .....	9

## I. BEVEZETÉS

A vasúti közlekedésről szóló [2005. évi CLXXXIII. törvény] 30. § (1) bekezdés b) pontjára, valamint a Vasúti Műszaki Bizottságról, a vasúti műszaki előírások és a szakmai állásfoglalások kidolgozására és kiadására vonatkozó szabályokról szóló [1/2021. ITM rendeletben] foglaltakra tekintettel és a 2016/798 irányelv alapján a Vasúti Műszaki Bizottság a következő nemzeti szabályt alkotta meg: Tolatás

## II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

### 1. A NEMZETI SZABÁLY CÉLJA

Jelen Vasúti Műszaki Előírás (VME) célja, hogy meghatározza az OPE TSI nyitott kérdéseivel kapcsolatos nemzeti tolatási keretszabályokat.

### 2. A NEMZETI SZABÁLY HATÁLYA

#### 2.1 SZEMÉLYI HATÁLYA

Jelen nemzeti szabály személyi hatálya az országos vasúti pályahálózat-működtetőkre (a továbbiakban: pályahálózat-működtető) és hálózat hozzáféréssel rendelkező vállalkozó vasúti társaságokra terjed ki.

#### 2.2 TÁRGYI ÉS TERÜLETI HATÁLY

Jelen nemzeti szabály tárgyi és területi hatálya kiterjed valamennyi országos jelentőségű vasútvonalra és ezen pályahálózatokon a vasúti forgalmi szolgálat ellátására és a forgalomirányítási tevékenységre, valamint az azzal összefüggő jogokra és kötelezettségekre.

### 3. ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

- (1) E nemzeti szabály meghatározza a vasúti forgalom tolatási műveleteinek szervezésére, lebonyolítására és végrehajtására vonatkozó alapvető előírásokat, amelyek figyelembevételével a pályahálózat-működtetők kötelesek a részletes előírásokat tartalmazó közös, egységes hálózati forgalmi utasítást (a továbbiakban: forgalmi utasítás) és hálózati jelzési utasítást (a továbbiakban: jelzési utasítás) készíteni.
- (2) A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 30/A.§ (2) bekezdése alapján a vasúti forgalom tolatási műveletekkel összefüggő folyamatokat a pályahálózat-működtető forgalmi és jelzési utasításokban állapítja meg.

- (3) A pályahálózat-működtetőnek új forgalmi utasítás, jelzési utasítás összeállítása vagy a Hatóság által jóváhagyott forgalmi utasítás, jelzési utasítás módosítása esetén, ha az a vasúti közlekedés biztonságát érinti, kockázatértékelést kell készíteni. A Hatóságnak jóváhagyásra megküldött új vagy módosított forgalmi utasításhoz, jelzési utasításhoz csatolni kell a kockázatértékelési eljárás során keletkezett dokumentumokat.

## 4. ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

### 4.1 FOGALOM MEGHATÁROZÁSOK

Jelen nemzeti szabály alkalmazásában a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 2. § -ban meghatározott fogalom-meghatározásokat kell figyelembe venni.

Tolatás: a közlekedő vonatok, valamint a megfutamodott járművek mozgását kivéve a vasúti járművek vágányon emberi vagy gépi erővel végrehajtott szándékos helyváltoztatása.

## 5. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

### 5.1 EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁS

- Az Európai Unió vasúti rendszerének forgalomüzemeltetés és -irányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokról és a 2012/757/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2019/773 végrehajtási rendelete (2019. május 16.)
- Az (EU) 2016/797 európai parlamenti és tanácsi irányelv a vasúti rendszer Európai Unión belüli kölcsönös átjárhatóságáról (2016. május 11.)
- Az (EU) 2019/773 végrehajtási rendeletnek a vonatok végét jelző zárjelzőket érintő különleges esetek fokozatos kivonása tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2021/2238 végrehajtási rendelete (2021. december 15.)
- A Bizottság (EU) 2023/1693 végrehajtási rendelete (2023. augusztus 10.) az Európai Unió vasúti rendszerének forgalomüzemeltetés és -irányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásokról szóló (EU) 2019/773 végrehajtási rendelete módosításáról

## 6. TOLATÁS NEMZETI SZABÁLYOZÁSA

### 6.1 JELZÉSI ELŐÍRÁSOK

A tolatási és gurítási mozgásokat szabályozó jelzőket, több jelzés kifejezésére alkalmassá téve, helyhez kötött jelzőként kell alkalmazni.

A tolatási és gurítási mozgás szabályozására alkalmazott pályamenti jelzők (továbbiakban: jelzők), jelzőeszközök és figyelmeztető jelek színeit, jelzéseinek alkalmazását és értelmezését, valamint a vasút területén alkalmazott jelzőket, jelzőeszközöket és figyelmeztető jeleket, továbbá az ezek által adott jelzéseket, figyelmeztetéseket jelzési utasításban kell szabályozni.

A jelzési utasítás jelzésekre vonatkozó követelményei:

(1) Az OPE ÁME-ban meghatározottakon túl jelzési utasításban kell szabályozni:

- a) az utasítás hatályát,
- b) az alkalmazható jelzéseket, a jelzésadás helyét és módját,
- c) a jelzőkkel és jelzőeszközökkel adható jelzéseket, azok értelmezését, jelentését, alkalmazási helyét, módját és annak érvényességét,
- d) a hangjelzésekkel adható jelzések jelentését és értelmezését,
- e) a kézi jelzésekkel adható jelzések jelentését és értelmezését,
- f) az egyes jelzések térbeli (esetleg időbeli) érvényességét, továbbá azt, hogy mely járművekre, valamint a személyekre vonatkozik,
- g) a félreérthető, kétes, hibás vagy egy időben adott, de eltérő értelmű jelzések észlelésekor követendő eljárást,
- h) tolatást végző járművek elejének és végének jelzését,
- i) a tolatási mozgás közben a személyekkel elfoglalt járművek jelzését,
- j) az alkalmazható összes figyelmeztető jelet, azok értelmezését, jelentését, alkalmazási helyét és módját, továbbá a figyelmeztető jellel kifejezett figyelmeztetést és annak érvényességét.

Az állomási, pálya- és vonatszemélyzet a tolatási és gurítási mozgások szabályozására – ha szükséges –jelzőeszközökkel kötelesek jelzéseket adni.

## 6.2 VÉGREHAJTÁSRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

(1) A tolatás engedélyezésére jogosult munkakört betöltő munkavállaló engedélye, továbbá – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a tolatásvezető jelenléte és irányítása nélkül tolatni nem szabad. A tolatásvezető személyes jelenléte nélkül végezhető tolatásokra vonatkozó előírásokat a pályahálózat-működtetőnek forgalmi utasításban kell szabályozni.

(3) Vasúti vontatójárművel, és a mozgatott kocsik fékezésére is alkalmas kocsimozgató berendezéssel végzett tolatást kivéve, legfeljebb 2,5‰ lejtésű pályarészen végezhető tolatás. Ez alól kivételt képeznek a gurítódombos, a félmagas gurítódombos, az emelt kihúzó-vágányos, továbbá a síktolatásra alkalmas rendező-pályaudvarok e célra kijelölt vágányai. Egyszerű

szalasztásos tolatás legfeljebb 5‰ emelkedés vagy esés irányában a pályahálózat-működtető által meghatározott feltételek mellett máshol is engedélyezhető.

(4) A tolatásnál alkalmazható legnagyobb sebesség:

- a) vasúti vontatójárművel legfeljebb 40 km/h,
- b) váltó- és vágányfoglaltságot ellenőrző biztosítóberendezés esetén a váltókörzetben, amennyiben a tolatási mozgás nem lezárt vágányúton történik legfeljebb 25 km/h,
- c) emberi erő alkalmazáskor a lépésben haladó ember sebességének megfelelő sebesség,
- d) egyéb berendezés alkalmazásakor legfeljebb 5 km/h lehet, kivéve a menetdinamikai számítás alapján méretezett gurítódombokon történő gurítást.

(5) Mindenkor csak olyan sebességgel szabad tolatást végezni, hogy a járműveket a rendelkezésre álló fékezőerők felhasználásával a tervezett helyen biztosan meg lehessen állítani.

A tolatási mozgás során a technológiából adódóan előre tervezett ütközés sebessége legfeljebb 8 km/h (2,22 m/s) lehet.

(6) Vonat be-, ki- vagy áthaladása előtt a vágányutat érintő, metsző, vagy veszélyeztető tolatást olyan időben kell megszüntetni, hogy a vonat vágányútjának beállításával kapcsolatos műveletek és azok ellenőrzésére vonatkozó eljárások a vonat megállítása, sebességének csökkentése nélkül elvégezhetőek legyenek.

(7) Az útátjárók tolatás közben történő fedezéséről gondoskodni kell, amely előírásait jelzési utasításban kell szabályozni.

(8) A tolatószolgálat biztonságos ellátására, a tolatásban résztvevők kötelességeire vonatkozó előírásokat a forgalmi utasításban kell szabályozni.

## **III. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**

### **1. HATÁLYBALÉPÉS**

Jelen nemzeti szabály az Európai Unió Vasúti Ügynöksége (ERA) egyetértését követően a Hatóság által kerül kihirdetésre, rendelkezéseit e naptól kell alkalmazni.

### **2. FELÜLVIZSGÁLAT**

Az Európai Unió vasúti rendszerének forgalomüzemeltetés és -irányítás alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírások módosításának függvényében.

### **3. ÁTMENTI RENDELKEZÉSEK**

-